

Toimintakertomus 2007

Seksuaalinen tasavertaisuus -
Sexuellt likaberättigande - SETA ry

1. MIKÄ SETA ON

Seta on moniammatillinen ihmisoikeusjärjestö, joka kouluttaa, kehittää palveluja, tekee nuorisotyötä ja välittää tietoa seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuudesta. Seta on vakiinnuttanut asemansa yhteiskunnallisena vaikuttajana ja asiantuntijatoimijana, joka tekee yhteistyötä viranomaisten ja muiden kansalaisjärjestöjen kanssa.

Vuonna 2007 Setan toiminnassa keskityttiin yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen erityisesti eduskuntavaalien ja hallitusohjelman laatimisen yhteydessä. Toimintavuoden aikana Setassa vietiin päätökseen uudistettua organisaation toimintakulttuuria, joka perustui työministeriön rahoittamaan organisaation kehittämishankkeeseen (Tykes).

Setan kahdeksantoista jäsenjärjestöä ovat itsenäisiä yhdistyksiä, jotka kertovat toiminnastaan omissa erillisissä toimintakertomuksissaan.

1.1 Ihmisoikeusjärjestö

Setan tavoitteena on hyvinvoinnin ja perusoikeuksien toteutuminen tasavertaisesti ja syrjimättömästi ihmisen seksuaalisesta suuntautumisesta, sukupuoli-identiteetistä tai sukupuolen ilmaisusta riippumatta. Seta on toiminnassaan sitoutunut ihmisoikeuksiin YK:n ihmisoikeuksien julistuksen sekä lapsen oikeuksien sopimuksen määritelmien mukaisesti.

Seta vaikuttaa eri politiikoissa, käytännöissä ja lainsäädännössä oleviin puutteisiin ja epäkohtiin sekä syrjiviin rakenteisiin kouluttamalla, tiedottamalla, julkaisemalla kannanottoja ja osallistumalla julkiseen keskusteluun. Seta antaa lausuntoja ja sen edustajia on erilaisissa asiantuntijaryhmissä. Seta on ollut mukana erilaisissa tutkimusprojekteissa ja sillä on oma julkaisusarjansa.

Keskeisiä teemoja Setan ihmisoikeustyössä vuonna 2007 olivat perheiden yhdenvertaisuuden edistäminen, samaa sukupuolta olevien perheiden sisäisen adoption ajaminen sekä sukupuoleltaan moninaisten ja ei-heteroseksuaalisten lasten ja nuorten tilanteeseen vaikuttaminen.

1.2 Koulutusta tarjoava asiantuntijajärjestö

Vuonna 2007 Setassa kehitettiin ammattilaisille suunnattujen koulutusten sisältöjä ja koulutusmateriaalia. Setalla ja sen jäsenjärjestöillä on myös laaja vapaaehtoisista koostuva kouluttajaverkosto, jonka jäsenet käyvät kouluttamassa peruskouluissa, lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa ja erilaisilla nuorten leireillä. Vapaaehtoiskoulutuksen lähtökohtana on kokemuskouluttajanäkökulma.

1.3 Nuorisotyötä tekevä järjestö

Setan nuorisotyö on tarkoitettu seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluville nuorille, heidän kanssaan työskenteleville sekä nuorille ikäluokille kokonaisuudessaan. Nuorisotyötä tehdään verkostoitumalla muiden - valtakunnallisten ja kansainvälisten - nuorisotyön toimijoiden kanssa.

1.4 Sosiaalialan palveluja kehittävä ja tukeva järjestö

Setan ja sen jäsenjärjestöjen sosiaalipalvelutoiminta täydentää yhteiskunnan tarjoamia palveluja. Vuonna 2007 Setan sosiaalipalvelut koostuivat Transtukipisteen sosiaalityöstä ja perhetyöstä sekä Sateenkaariperhetyön projektin asiakastyöstä. Pääosin vapaaehtoistyönä toteutettavaa jäsenjärjestöjen sosiaalipalvelutyötä tuettiin Setan kautta Raha-automaattiyhdistyksen varoin.

1.5 Seta - yhteisö ja tiedottaja

Seta ja sen jäsenjärjestöt tarjoavat seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluville tapaamisia ja kommunikaatioväyliä. Toimintavuoden aikana yhteisöllisyyttä toteutettiin esimerkiksi Transtukipisteen ja sateenkaariperhetyön projektin tapaamisten, ryhmien ja leirien sekä jäsenjärjestötapaamisten merkeissä.

Setalla on www-sivut, joilta löytyy ajankohtaista tietoa ja Setan koulutusmateriaalia. Keväällä 2007 käynnistettiin nettisivujen ja keskustelufoorumin uudistus. Keskusteluja ja tiedotustoimintaa varten perustettu SetaFoorumi on aktiivisessa käytössä: vuoden 2007 lopussa foorumilla oli yli yhdeksäntuhatta rekisteröitynyttä käyttäjää. Sateenkaariperhetyön projekti julkaisi omat nettisivut. Lisäksi Transtukipisteellä on omat nettisivut. Myös Setan hallitusohjelmataavoitteet julkaistiin erillisellä internetsivulla.

Toimintavuoden aikana Seta luopui edustajakokouksen päätöksen mukaisesti Z-lehden kustantamisesta. Neuvottelujen jälkeen lehden kustannustoiminta myytiin yksityiselle Akilles kustannus oy:lle, joka jatkoi lehden julkaisemista. Lehden oheistuotteista Ei niin hullunkuriset perheet -pelikortit jäivät Setalle.

Seta tiedotti toiminnastaan jäsenjärjestöille, yhteistyökumppaneille ja tiedotusvälineille sähköpostitse, www-sivujen ja SetaFoorumin kautta. Seta julkaisi Z-lehdessä jäsensivuja (3 sivua/nro). Ruotsinkielisen tiedottamisen osuutta lisättiin jäsenjärjestötiedotuksessa.

SETA-julkaisut on järjestön kustantama kirjasarja, jossa ilmestyy kirjoja, raportteja, artikkelikokoelmia sekä eri alojen opinnäytetöitä ja tutkimuksia. Julkaisutoiminnan avulla tuodaan esille seksuaalisuuden ja sukupuolten moninaisuuden yhteiskunnallisia, kulttuurisia ja historiallisia teemoja. Julkaisusarjassa ilmestyi vuonna 2007 Tiia Aarnipuun Ei ole miestä eikä naista -kirja.

Transtukipisteellä ja Setalla on kirjastokokoelmat.

Vuoden 2007 valtakunnallisen Pride-tapahtuman järjesti Helsingin seudun Seta. Seta osallistui tapahtumaan luovuttamalla Asiallisen Tiedon Omena- ja Kunniarotta -palkinnot.

Myös sateenkaariperhetyön projekti ja nuorisotyö olivat esillä tapahtumassa. Seta oli mukana myös ruotsinkielisessä Regnbågshelgen-tapahtumassa huhtikuussa Helsingissä. Lisäksi Seta oli edustettuna Homofobian vastaisen päivän tapahtumissa toukokuussa sekä Tribadien yöt ja päivät - lesbo-, bi-, ja transkulttuuriviikon tapahtumissa Helsingissä syyskuussa.

Setan valtuuston kokous järjestettiin Joensuussa Hobiles ry:n järjestämän HOHTO 2007 -tapahtuman yhteydessä. Transtukipiste järjesti lokakuussa TransHelsinki-tapahtuman ja Transtukipisteen työntekijät osallistuivat asiantuntijoina TransTampere-tapahtumaan.

2. ORGANISAATIO

2.1 Hallituksen toiminta

Setan toimintaa johtaa ja ohjaa hallitus, joka toteuttaa edustajakokouksen kullekin toimintavuodelle hyväksymää toimintasuunnitelmaa ja talousarviota järjestön käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Hallitukseen kuuluu puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kuusi varsinaista ja kaksi varajäsentä. Kolme varsinaista jäsentä ja yksi varajäsen ovat vuosittain erovuorossa. Puheenjohtajiston kausi on kerrallaan kaksi vuotta.

Hallituksen puheenjohtajana toimi Juha Jokela ja varapuheenjohtajana Tanja Lehtoranta. Hallituksen jäseniä olivat Ulf Sjögren, Minna Vierikko, Manne Maalismaa, Johanna Pihlajamäki, Jarkko Tontti ja Saija Rankinen sekä varajäseniä Veikko Halmetoja ja Riitta Räihä. Yhdistyksen tilintarkastajina toimivat Tilintarkastusrenkas Oy/Tom Turja ja Tiina Saarinen (varatilintarkastajina Tilintarkastusrenkas Oy / ja Oy Auditor Ab).

Hallitus kokoontui yhteensä 12 kertaa. Kokoukset pidettiin useimmiten Setan tiloissa Helsingissä. Yhdistyksen sääntömääräinen valtuuston kokous järjestettiin 15.4. Joensuussa Itä-Suomen liikuntaopistolla ja sääntömääräinen edustajakokous 1.12. Helsingissä Allianssi-talossa.

Hallitus perusti seuraavat valiokunnat ja työryhmät:

- Työvaliokunta, jonka jäseniksi nimettiin puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, pääsihteeri, talous- ja hallintopäällikkö sekä hallituksen jäsenet Johanna Pihlajamäki ja Minna Vierikko.
- Poliitiikkavaliokunta, jossa toimivat hallituksesta puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, Veikko Halmetoja ja Johanna Pihlajamäki. Lisäksi ryhmään päätettiin kutsua hallituksen ulkopuolelta Anna Moring, Jani Ryhänen, Axu Saha ja Elina Laavi.
- Jäsenjärjestötyöryhmä, johon nimettiin Tanja Lehtoranta, Saija Rankinen, Riitta Räihä ja Manne Maalismaa.
- Tiedotustyöryhmä, johon nimettiin pääsihteeri, Manne Maalismaa ja Jarkko Tontti.

Valtuusto päätti keväällä hallituksen esityksestä perustaa edellisen vuoden tapaan vaalivaliokunnan, jonka tehtävänä oli valmistella syksyn edustajakokoukseen esitys hallitusvaalia varten. Valtuusto nimesi vaalivaliokunnan jäseniksi Bo-Eric Rosenqvistin, Tero Kankaanperän sekä hallituksen edustajaksi ja puheenjohtajaksi Tiia Aarnipuun. Tiia Aarnipuun siirryttyä Setan palvelukseen syksyllä 2007 hän erosi vaalivaliokunnasta. Edustajakokouksen puheenjohtajana toimi Walter Rydman ja valtuuston puheenjohtajana Tarja Hautanen.

2.2 Työyhteisö

Toimintavuoden aikana Setan pääsihteerinä toimi Aija Salo, sekä muina aikoina seuraavasti: vs. pääsihteerinä Nora Jouhten 5.2.-26.3. ja Johanna Pakkanen 8.8. alkaen. Koulutussuunnittelijana toimi Marita Karvinen. Transtukipisteen erityissosiaalityöntekijänä ja 1.4. alkaen johtavana sosiaalityöntekijänä toimi Maarit Huuska, perhetyön koordinaattorina Merja Rankinen 21.9 asti. Yhteisötyöntekijänä toimi määräaikaisessa työsuhteessa Malla Suhonen. Saija Himanka toimi nuorisotyön koordinaattorina 31.3. asti ja Anders Huldén 1.4. alkaen. Sateenkaariperhetyön projektin koordinaattorina toimi määräaikaisessa työsuhteessa Juha Jämsä. Messiin-hankkeen työelämävalmentajana toimi Irene Kajo 30.8. asti. Z-lehden päätoimittajana toimi Sari Virtanen 8.3. asti, talous- ja markkinointipäällikkönä Jani Karsikko 8.2. asti ja lehden taittajana Kemal Can 21.2. asti.

Toimistonhoitajana toimi osa-aikaisena työntekijänä Sirkka Silin. Siviilipalvelustaan toimistosihteerin tehtävissä suoritti 11.6. asti Harri Tiainen. Vuoden lopussa Setalla oli kymmenen työntekijää, joista kaksi osa-aikaista ja yksi siviilipalvelusmies. Transtukipisteen perhetyön koordinaattorin paikka oli täytettävänä vuoden vaihteessa. Lisäksi Setassa toimi joitakin lyhytaikaisia työharjoittelijoita. Useilla Setan työntekijöillä oli työnsä tukena vapaaehtoisia, jotka osallistuivat toimintaan esimerkiksi kouluttajina tai ryhmätoiminnan vastuuhenkilöinä.

Yhdistys sai Raha-automaattiyhdistykseltä avustusta jäsenjärjestöjen koulutus- ja sosiaalipalvelutoimintaan. Tällä avustuksella neljä jäsenjärjestöä (Helsinki, Tampere, Turku, Regnbågsankan) pystyivät palkkaamaan osa-aikaisia työntekijöitä. Muut jäsenjärjestöt toimivat kokonaan vapaaehtoisvoimin.

Järjestön toimisto sijaitsee Helsingin Pikku-Huopalahdessa, os. Mannerheimintie 170 A. Järjestöllä on alivuokralaisina Helsingin seudun Seta ry ja Suomen pakolaisapu/Azadeh ry. Toimistolla ovat myös Transtukipisteen ja Setan kirjastot sekä tiloja erilaisten pienryhmien kokoontumista ja pienten koulutustilaisuuksien järjestämistä varten. Nuorisotyön koordinaattori työskenteli Oulussa 31.3. saakka.

Työntekijöiden työkyvyn ja organisaation toimintakulttuurin kehittämiseen kiinnitettiin huomiota kehittämällä ryhmätyönohjausta, henkilökohtaista työnohjausta sekä työterveyshuoltoa. Luotiin myös ohjeistus varhaiseen työkyvyn alentumisen puuttumiselle. Lisäksi luotiin työsuojelun toimintaohjelma sekä ohjeet häirintään ja epäasialliseen kohteluun puuttumiseksi. Työministeriön rahoittama Tykes-hanke työorganisaation kehittämiseksi ja järjestön perustehtävän selkeyttämiseksi vietiin päätökseen syyskuun lopussa.

2.3 Talous ja hallinto

Seta saa toimintaansa valtionavustusta Raha-automaattiyhdistykseltä ja opetusministeriöltä. Raha-automaattiyhdistykseltä saatiin järjestön yleishallintoon, Transtukipisteelle sekä sosiaali- ja koulutuspalveluihin hieman edellistä toimintavuotta suurempi avustus. Seta myönsi jäsenjärjestöilleen 62 000 euroa Raha-automaattiyhdistyksen myöntämästä sosiaali- ja koulutuspalveluihin kohdennetusta avustuksesta. Osa sosiaali- ja koulutuspalveluun kohdennetusta tuesta käytettiin Setan puhelinpäivystykseen. Opetusministeriö myönsi Setalle nuorisotyön yleisavustusta.

Pienempiä avustuksia saatiin Helsingin kaupungilta ja Kordelinin säätiöltä. Lisäksi järjestö sai tuottoja koulutustoiminnastaan, Afrodite Oy:n kanssa tehdystä markkinointiyhteistyöstä sekä vähäisessä määrin muusta varainhankinnasta, kuten keräyksestä, sateenkaarirannekkeiden, julkaisujen ja pelikorttien myynnistä. Tuloja saatiin myös jäsenjärjestöjen jäsenmaksuista (2 euroa/ jäsenjärjestön jäsen). Z-lehden alkuvuodesta 2007 tapahtuneen myynnin jälkeen lehden tilauksista, ilmoituksista ja irtonumeromyynnistä ei ole ollut tuloja.

Setan taloustilanne ja maksuvalmius oli toimintavuonna tyydyttävä. Tilikauden tuotos oli jonkin verran ylijäämäinen, huolimatta lisäkustannuksista, joita Setalle koitui Z-lehden kustannustoiminnan lopettamisesta. Avustus pohjaisen toiminnan kustannukset toteutuivat pääosin toimintasuunnitelman ja talousarvion mukaisesti. Tilikauden tuotos siirretään järjestön omaan pääomaan. Yksityiskohtaisemmat taloustiedot selviävät erillisestä talouskertomuksesta.

2.4 Jäsenjärjestöt

Setalla oli vuoden 2007 lopussa 18 jäsenjärjestöä: Dreamwear Club DWC ry, Regnbågsankan, Helsingin seudun SETA ry, Joensuun seudun seksuaalinen tasavertaisuus Hobiles ry, Jyväskylän SETA ry, Opiskelijavinokkaat OVI ry, Oulun SETA ry, QueerKymi ry, Porin seudun SETA ry, Rovaniemen Seksuaalinen tasavertaisuus SETA ry, Sateenkaariperheet - Regnbågsfamiljer ry, Sosiaali- ja terveysalojen lesbo- ja homotyöntekijät - STEAM ry, Savon Seksuaalinen Tasavertaisuus ry, Suomen Karhut - Fin- Bears ry, Tampereen SETA ry, Turun Seudun SETA ry, Vaasan SETA ry ja Åländska Gayföreningen Regnbågsfyren rf. MSC Finland - Tom's Club ry päätti erota Setan jäsenyydestä huhtikuussa 2007.

Vuoden päättyessä Setalla oli neljä kannatusjäsentä: Helsingin yliopiston ylioppilaskunta HYY, Vasemmistonuoret ry, Sosiaalidemokraattiset opiskelijat SONK ry ja Vihreät nuoret ja opiskelijat ViNO ry.

Vuoden aikana järjestettiin kolme jäsenjärjestötapaamista. Aiheina olivat koulutus, talous, toimintasuunnitelma 2008 ja järjestön strategiatyö. Tapaamiset järjestettiin Joensuussa, Tampereella ja Helsingissä.

3. YHTEISKUNNALLINEN TASAVERTAISUUS JA SYRJIMÄTTÖMYYS

Setan yhteiskunnallisessa vaikuttamistyössä keskeisiä teemoja olivat perheoikeudet ja perhepolitiikka, lasten ja nuorten hyvinvointi, yhdenvertaisuuslain uudistaminen, työelämän kysymykset, Suomen toiminta ihmisoikeuksien puolustajana kansainvälisesti sekä moniperustaisen syrjinnän ja syrjäytymisen vastainen työ.

Toimintavuoden aikana Suomessa keskusteltiin laajasti seksuaalivähemmistöistä, esimerkiksi euroviisujen ja homofobian vastaisen päivän yhteydessä. Perheen sisäisen adoption ottaminen hallitusohjelmaan herätti myös julkista keskustelua.

Vaikuttamistyötä tehtiin antamalla kannanottoja ja lausuntoja, esiintymällä seminaareissa ja muissa tilaisuuksissa, tapaamalla avainhenkilöitä ja osallistumalla erilaisiin verkostoihin.

Vuoden aikana osallistuttiin kansainväliseen lhbt-toimintaan erityisesti kattojärjestö ILGA-Europen kautta.

Vastuu vaikuttamistyössä oli yhdistyksen hallituksella ja sitä toteuttivat ensisijaisesti puheenjohtajisto ja pääsihteeri. Poliittikkavaliokunta toimi keskeisenä valmistelevana elimenä.

3.1. Hallitusohjelmatavoitteet

Seta piti esillä tavoitteitaan eduskuntavaalien alla ja välittömästi niiden jälkeen hallitusneuvottelujen aikaan. Järjestön hallitusohjelmatavoitteet:

- Turvataan lasten yhdenvertainen kohtelu riippumatta siitä, ovatko tämän vanhemmat keskenään samaa tai eri sukupuolta. Mahdollistetaan perheen sisäinen adoptio rekisteröidyssä parisuhteessa.
- Syrjinnän vastaista lainsäädäntöä kehitetään ja yhdenmukaistetaan siten, ettei yhdenvertaisuuslaki kohtele eri syrjintäperusteita perusteettomasti eri tavoin.
- Vähemmistövaltuutetun toimistoon perustetaan seksuaalivähemmistöasiamiehen virka.
- Tasa-arvolakia täydennetään kieltämällä muidenkin kuin sukupuolenkorjausprosessissa olevien sukupuolivähemmistöjen syrjintä.
- Viharikos-määritelmä otetaan käyttöön Suomen rikoslaisissa. Rangaistuksen koventamisperusteeksi lisätään kansalliseen, rodulliseen ja etniseen ominaisuuteen kohdistuvien rikosten rinnalle rikoksen kohdistuminen seksuaaliseen suuntautumiseen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun.
- Suomi tekee työtä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen perusoikeuksien turvaamiseksi Euroopan unionin alueella.

Näistä suoraan hallitusohjelmaan kirjattiin perheen sisäisen adoption mahdollistaminen nais- ja miespareille.

3.2. Muu vaikuttaminen

Setalta pyydettiin vuoden aikana lausuntoja ja kommentteja lainsäädäntöhankkeisiin sekä erilaisiin julkisen sektorin toimijoiden ja muiden organisaatioiden toimintaohjelmiin liittyen. Seta lähetti vuoden aikana useita kannanottoja ja tiedotteita medialle. Lausunnoista ja kannanotoista tarkemmin toimintasuunnitelman liitteessä.

Seta osallistui yhdenvertaisuuslain uudistamisesta sekä lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelmasta järjestettyihin kuulemistilaisuuksiin ja sisäasiainministeriön järjestämään pyöreän pöydän keskusteluun moniperustaisesta syrjinnästä Setan edustajat tapasivat oikeusministeriön virkamiehiä ja oikeusministerin liittyen perheen sisäisen adoption valmistelutyöhön. Perhetyön projekti laati muistion tietoonsa tulleista käräjäoikeuksien huoltajuuspäätöksistä ja lähetti sen tiedoksi muun muassa oikeusministerille. Seta kirjelmöi yhdenvertaisten palvelujen saatavuudesta yksityisten ja julkisten palvelujen tarjoajille.

Homofobian vastaisena päivänä 17.5 Seta osallistui Ranneliikkeen järjestämään tapahtumaan dtm:ssä nostaen esiin nykypäivän homo- ja transfobiaa. Seta ja Eurooppa-antoret antoivat yhteisen kannanoton. Seta kävi julkista vuoropuhelua Suomen Punaisen Ristin Veripalvelun kanssa miesten välistä seksiä harjoittaneiden miesten elinikäisestä verenluovutukiellosta. Aloite tuli Veripalvelulta.

3.3. Asiallisen tiedon omena- ja Kunniarotta- palkinnot

Setan vuotuinen Asiallisen Tiedon Omena -tunnustuspalkinto jaettiin Helsinki Pride 2007 - tapahtumassa Vantaan kaupunginmuseolle Sateenkaari-Suomi -näyttelystä. Perinteisen Kunniarotan jakamisen sijaan Seta nuhteli samassa tilaisuudessa "rotanpoikasten" muodossa henkilöitä ja tahoja, jotka ovat kritisoineet tai rajoittaneet seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen näkyvyyttä. Rotanpoikanen lähetettiin muusikko Sakari Kuosmaselle koska hän oli julkisesti kehottanut seksuaalivähemmistöön kuuluvia henkilöitä menemään takaisin "kaappiin". Rotanpoikanen myönnettiin myös MTV3 Max - televisiokanavalle, koska sen mainoskampanjan mukaan kanavalla ei esiinny seksuaalivähemmistöjä. Turun Sanomat sai rotanpoikasen julkaistuaan kolumnin, jonka mukaan homojen näkyvyys Euroviisuissa vaaransi viisuhengen. Symboliset rotanpoikaset lähetettiin myös Helsingin Norra svenska församlingin vt. kirkkoherra Torsten Sandellille, joka kielsi sateenkaarimessun järjestämisen Tuomiokirkon kappelissa sekä Vantaan ruotsinkielisen seurakunnan seurakuntaneuvostolle, joka vastoin kirkkoherran päätöstä esti messun järjestämisen Vantaan Pyhän Laurin Kirkossa.

3.4. Verkostot ja hankkeet

Setan edustajat tapasivat eri yhteyksissä poliittisia päättäjiä sekä yhteistyötahojen ja rahoittajien edustajia. Puheenjohtajisto, pääsihteeri ja osa työntekijöistä osallistui puhujina ja kutsuvieraina keskustelu- ja juhlatilaisuuksiin sekä seminaareihin ja useisiin verkostoihin. Koulutussuunnittelija toimi seksuaalineuvojien verkostossa ja nuorisotyön koordinaattori osallistui Allianssin monikulttuurisuustyöhön. Seta teki myös yhteistyötä tutkijoiden kanssa, muun muassa poliittisessa vaikuttamistyössä, perheprojektin tutkimusraportin laatimisessa ja kommentoimisessa sekä tarjoamalla arkistojaan yliopisto- ja museotutkijoiden käyttöön.

Messiin

Helsingin yliopiston Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenian, A-klinikkasäätiön ja Aids-tukikeskuksen Equal-hanke "Messiin" (KomMed / JoinUs) päättyi 30.8.2007. Hankkeen tavoitteena oli ehkäistä transihmisten ja sellaisten ei-heteroseksuaalisten henkilöiden syrjäytymistä työelämästä, joilla on elämässään myös muita syrjäytymisriskiä lisääviä tekijöitä. Setan edustajana hankkeen ohjausryhmässä olivat pääsihteeri, Transtukipisteen johtava sosiaalityöntekijä ja työelämävalmentaja.

SEIS - Suomi Eteenpäin Ilman Syrjintää

Projekti tiedottaa ja kouluttaa yhdenvertaisuuteen ja syrjimättömyyteen liittyvissä kysymyksissä sekä vahvistaa rakenteita ja kykyä tunnistaa syrjintää, puuttua siihen ja ennalta ehkäistä sitä. Setan lisäksi SEIS-hankeessa ovat mukana työministeriö, opetusministeriö, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, sisäasiainministeriö, Etnisten suhteiden neuvottelukunta ETNO, Romaniasiain neuvottelukunta RONK, Vammaisfoorumi, Allianssi ry, Suomen Islam-seurakunta, tataariyhteisö ja Saamelaiskäräjät. Hankkeen ohjausryhmässä Setaa edusti puheenjohtaja.

MERA

Työministeriön hallinnoima EU-hanke Making Equality a Reality with Adequate data (MERA) korostaa syrjintään liittyvän tiedon keruun ja seurannan tarpeellisuutta. Hankkeessa tuotetaan syrjinnän seurannan käsikirja EU-maiden käyttöön ja luodaan syrjinnän seurantajärjestelmä Suomeen. Hankkeen ohjausryhmätyössä oli mukana puheenjohtaja.

Syrjintä Suomessa -raportti

Ihmisoikeusliiton ja Kynnys ry:n kanssa tehdyssä kirjahankkeessa laadittiin eri syrjintäperusteita edustavien tahojen yhteinen raportti ihmisoikeus- ja syrjintätilanteesta Suomessa vuonna 2007.

Poikien ja miesten maailma

Kansalaisjärjestöjen yhteistyöhankkeella tuotetaan erityisesti pojille suunnattua Fredi-opetusmateriaalia sukupuolesta opettajien ja muiden kasvattajien käyttöön. Hanke on jatkoa ihmisoikeusjärjestöjen ja Naisasialiitto Unionin muutaman vuoden takaiselle Friiduhankkeelle, jossa tuotettiin opetusmateriaali tyttöjen ja naisten ihmisoikeuksista. Hanketta koordinoi Setlementtinuorten liitto. Hankkeen ohjausryhmässä Setan edustajana oli VTT Jukka Lehtonen.

3.5. Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Kaikki erilaisia, kaikki samanarvoisia -kampanja

Kaikki erilaisia, kaikki samanarvoisia -kampanjatyöryhmä toteutti nuorisojärjestöjen yhteisen KEKS-teltan Maailma kylässä -festivaaliin toukokuun lopulla ja koordinoi Allianssin koordinoiman Elävä kirjasto -konseptin toteutusta ja levittämistä Suomessa. Elävä kirjasto toteutettiin useita kertoja ja tarjolla oli myös seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvia "kirjoja".

Moninaisuuden puolesta, syrjintää vastaan -kampanja

Euroopan komission "Moninaisuuden puolesta. Syrjintää vastaan." -kampanja on osa Euroopan komission syrjintää vastustavaa ohjelmaa. Kampanja taistelee rodusta tai etnisestä alkuperästä, uskonnosta tai vakaumuksesta, iästä, vammasta tai seksuaalisesta suuntautumisesta aiheutuvaa syrjintää vastaan. Setan edustajana kampanjan kansallisessa työryhmässä toimi varapuheenjohtaja.

Yhdenvertaiset mahdollisuudet kaikille -teemavuosi

Työministeriö koordinoi Suomessa EU:n Yhdenvertaiset mahdollisuudet kaikille -teemavuotta 2007. Pääsihteeri piti puheenvuoron teemavuoden avaustilaisuudessa Eurooppatalolla 8.2. Seta teki yhteistyötä YLE:n Basaari-ohjelman kanssa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien henkilöiden löytämiseksi teemavuoden yhdenvertaisuusaiheisiin tarinadokumentteihin, jotka esitettiin Aamu-tv:ssä ja Basaari-ohjelmassa syyskuussa. Seta sai tarinadokumenteista koostetun dvd:n koulutuskäyttöön. Johtoryhmässä Setan edustajana toimi pääsihteeri ja varaedustajana Ulf Sjögren. Teemavuoden osana osallistuttiin Toteutumattomat oikeudet -hankkeeseen. Setan edustajat antoivat EU:n komissiolle haastatteluja teemavuoteen liittyvää syrjintäkartoitusta varten. Varapuheenjohtaja osallistui teemavuoden päätösseminaariin Portugalissa 19.-20.11.

Ihmisoikeusasiain neuvottelukunta

Neuvottelukunta on ulkoasiainministeriön riippumaton, neuvoa-antava ja ihmisoikeuskysymyksiin keskittynyt toimielin. Se toimii ulkoasiainministeriön ja kansalaisjärjestöjen välisenä yhteydenpitokanavana ihmisoikeuskysymyksissä. Neuvottelukunta edistää keskustelua ihmisoikeuskysymyksissä järjestämällä seminaareja ja seuraamalla kansallisia ja kansainvälisiä ihmisoikeuskysymyksiä ja antamalla lausuntoja niihin liittyen. Setan varsinaisena edustajana toimi Tiia Aarnipuu toimikauden loppuun eli 30.4. asti. Varaedustajana toimi VTT Jukka Lehtonen.

Syrjinnän raportointi -työryhmä

MERA-hankkeen esityksen mukaisesti työministeriö asetti seurantatyöryhmän, jonka tehtävänä on avustaa työministeriötä syrjinnän kansallisen raportoinnin koordinoitavissa. Työryhmä valmistelee esitykset raportoinnin vuosittaiseksi työohjelmaksi ja toimii vuosittain valmisteltavan syrjinnän seurantaraportin sekä kerran hallituskaudella hallitustason arvioitavaksi esiteltävän syrjintätilanteen yhteenvetoraportin ohjausryhmänä. Työryhmässä Setaa edusti puheenjohtaja.

HIV-säätiö ja Aids-tukikeskus

Käynnistettiin koulutusyhteistyötä Aids-tukikeskuksen Miesten kesken -työn kanssa. Setan varsinaisena edustajana HIV-säätiön hallituksessa toimi puheenjohtaja ja varaedustajana Tiia Aarnipuu.

Naisten linjan verkosto

Naisten linja Suomessa ry tarjoaa neuvonta- ja tukipalveluja väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille naisille. Seta osallistui verkoston tapaamisiin.

Amnestyn joku raja -kampanja

Amnestyn naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisen työn työvaliokuntaan nimettiin pyynnöstä Setan edustajaksi vs. pääsihteeri syksyllä 2007.

YTY

Sosiaali- ja terveystyöjärjestöjen yhteistyöyhdistyksen YTY ry:n kautta saatiin tietoa järjestöjen toimintaedellytyksiin vaikuttavista lainsäädäntö- ja hallinnonuudistushankkeista. Pääsihteeri toimi YTY:n hallituksen jäsenenä vuoden alusta kesään saakka.

KANE

Seta osallistui kansalaisjärjestöjen yhteiseen pohdintaan järjestöjen toimintaedellytyksistä ja vaikuttamismahdollisuuksista ja seurasi oikeusministeriön alaisuuteen perustetun kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnan toimintaa.

Väestöliitto

Seta on Väestöliiton jäsen. Vuonna 2007 Setaa Väestöliiton hallituksessa edusti Elina Laavi. Väestöliiton vuotuisedustajia olivat Tanja Lehtoranta ja Minna Vierikko sekä varaedustajia Riitta Rähkä ja Johanna Pihlajamäki.

Terveystieteiden edistämisen keskus

Seta on Tekryn jäsen. Seta oli toimintavuoden aikana mukana TerveSuomi -portaalin kehittämisessä. Tavoitteena se, että portaalissa otettaisiin moninaisuusnäkökulma huomioon läpäisyperiaatteella.

Vantaan kaupunginmuseo

Seta tarjosi arkistonsa käyttöön Vantaan kaupunginmuseon työryhmälle, joka toteutti näyttelyn Sateenkaari-Suomi - seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen historiaa. Näyttely oli esillä 11.5.-30.9.2007. Setan historia oli hyvin esillä näyttelykirjassa ja näyttelyssä, joka oli laajuudessaan ensimmäinen laatuaan Suomessa.

3.6. Kansainvälinen toiminta

Seta kuuluu ILGA-Europeen, joka on noin 200 eurooppalaisen seksuaali- ja/tai sukupuolivähemmistöjen järjestön kattojärjestö. ILGA-Europe työskentelee erityisesti Euroopan unionin ja Euroopan neuvoston syrjinnän vastaisen politiikan vahvistamiseksi. ILGA-Europe tukee seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen järjestöjen toimintaa koko Euroopassa, erityisesti itäisen Euroopan alueella.

Setan puheenjohtaja ja vs. pääsihteeri osallistuivat ILGA-Europen vuosikokoukseen Liettuan Vilnassa.

ILGA-Europen EU-verkostossa toimi vuonna 2007 puheenjohtaja. Verkostossa Seta osallistui muun muassa uuden moniperustaisen syrjintädirektiivin edistämistyöhön EU:n komissiossa ja Euroopan parlamentissa. Seta järjesti tapaamisen Kroatian, Makedonian ja Turkin hlbt-kansalaisjärjestöjen edustajille laajentumisasioista vastaavan komissaari Olli Rehin kanssa Brysselissä. ILGA-Europen tiedottaja Juris Lavrikovs vieraili Helsingissä EU:n yhdenvertaiset mahdollisuudet kaikille -teemavuoden merkeissä. Toimintavuoden aikana pääsihteeri Aija Salo siirtyi työskentelemään ILGA-Europeen.

Setan teki yhteistyötä ILGA Worldin pääsihteerin kanssa kansainväliseen vaikuttamiseen liittyen. Seta piti seksuaali- ja sukupuolivähemmistöteemoja esillä myös Euroopan turvallisuus ja yhteistyöjärjestössä (Etyj) ja Euroopan neuvostossa. Puheenjohtaja osallistui ulkoministeriön järjestämään Etyjin demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston (ODIHR) valtuuskunnan vierailuun ja tapasi Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutetun Thomas Hammarbergin.

Setan hallituksen jäsen Riitta Räihä toimi Suomen ja Setan edustajana Itämeren maiden nuorisoverkostossa.

Setan puheenjohtaja, pääsihteeri ja sateenkaariperhetyön projektin koordinaattori sekä useita lähiyhteisöjen edustajia tutustui Euroopan parlamentin LGBT Intergroupin toimintaan Intergroupin varapuheenjohtajan Alexander Stubbin kutsusta sekä ILGA Europen kutsusta ILGAn ja ILGA Europen toimintaan Brysselissä 21.-23.9.

Setan edustajat tapasivat Namibian hlbt-järjestön edustajan Helsingissä.

4. KOULUTUSTOIMINTA

Järjestön koulutustoiminnassa keskitytään eri alojen ammattilaisten ja asiantuntijoiden tietoisuuden lisäämiseen seksuaalisen suuntautumisen, sukupuolen ja perhemuotojen moninaisuudesta. Setalla on sekä sisäistä koulutusta että ulkopuolisille tarjottavaa koulutusta.

Setan ulkopuolisille suunnattua koulutustoimintaa tarjotaan eri alojen ammattilaisille ja vapaaehtoistoimijoille. Sisäinen koulutus koostuu Setan ja Transtukupisteen KSL-avusteisesta kurssitoiminnasta sekä muutamasta jäsenjärjestöjen ja niiden ryhmien itse tilaamasta koulutuksesta.

Koulutuspalveluiden toiminnan painopisteinä vuonna 2007 olivat kouluttajien ammattitaidon ja osaamisen kehittäminen sekä ammattilaisille suunnattujen koulutusten koulutussisältöjen ja

-materiaalin suunnittelu ja tuottaminen. Vapaaehtoiskoulutuksen painopisteenä on ollut koulutussisältöjen saattaminen yhdenmukaisiksi Setan perustehtävän kanssa.

4.1. Koulutusmäärät ja yhteistyötahot

Vuonna 2007 Setassa toteutettiin 43 ammattilaisille suunnattua koulutusta, joiden kesto vaihteli puolesta tunnista seitsemään tuntiin. Setan koulutusten perinteisiä asiakkaita ovat olleet seksuaalineuvoja-, seksuaaliterapeutti- ja seksologikoulutusta järjestävät tahot (mm. Sexpo, Jyväskylän ammattikorkeakoulu ja Stadia). Uusia asiakkuuksia ovat olleet Kuntoutussäätiö, HYY, Vantaan kaupunki sekä muutama seurakunta.

Muita tärkeitä koulutusfoorumeita olivat Mielenterveysmessujen seminaari Monimuotoiset perheet, Kuopion yliopistollinen sairaala ja KYS-piiri sekä HeSoTe:n teemaviikko Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen kohtaaminen lähihoitajan työssä. Näissä tilaisuuksissa koulustustoiminta saavutti useita satoja kuulijoita. Suoraan ihmisoikeuksiin ja yhdenvertaisuuskysymyksiin liittyviä koulutuksia oli muutama. Yhteensä näillä foorumeilla annettiin koulutusta 152 tuntia.

Ammattilaisille suunnattuja koulutuksia järjestettiin Setan toimitiloissa vuoden aikana kolme. Näiden päivän kestävien, Setan työntekijöiden ja ulkopuolisten asiantuntijoiden toteuttamien koulutusten teemoina olivat: työntekijän käsitykset ohjaamassa asiakastyötä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen parissa, intersukupuolisuus sekä ns. gay affirmative - lähestymistapa neuvonnassa, terapiassa ja hoitotyössä. Koulutuksiin osallistujat olivat pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuoltoalan ammattilaisia tai ammattiin opiskelevia, jotka omaehtoisesti halusivat kehittää valmiuksiaan toimia seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen kanssa.

Seta on toteuttanut koulutuksia yhteistyössä myös muiden järjestöjen ja toimijoiden kanssa. Koulutusyhteistyö ESR-rahoitteisen, Equal-hankkeen Messiin-projektin kanssa jatkui loppukesään, projektin loppuun asti. Yhteistyössä Miesten Keskukseen kanssa toteutettiin seksuaalisuus-teemaviikkoa Kauniaisten Nuorisoasiainkeskuksen asiakkaille. Ihmisoikeusliiton kutsusta Setan koulutussuunnittelija osallistui EU-komission tilaamaan syrjinnän vastaiseen kaksipäiväiseen Anti-discrimination seminaariin kouluttajana ja suunnittelijana. Muita tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat olleet Ihmisoikeusliitto, työministeriön SEIS-projekti, Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssi ry ja sen KEKS-kampanja sekä Prometheus-leirin tuki ry.

Setan koulustustoiminta on tehnyt yhteistyötä myös Fimu:n (Suomen Monikulttuurinen Liikuntaliitto) kanssa. Fimu koordinoi Syrjinnästä Vapaa Alue -kampanjaa, jolla pyritään edistämään syrjimättömyyttä työyhteisöissä ja vapaa-ajalla. Setan ja Fimun ohella kampanjassa ovat mukana IOL, SEIS-projekti ja Vammaisfoorumi. Kampanjasta on tiedotettu erilaisissa seminaareissa ja nettisivuilla.

Koulustustoiminta on osallistunut erilaisella ohjelmalla seuraaviin yleisö- ja messutapahtumiin: Sosiaalifoorumi (21.4), Sosiaalialan asiantuntijapäivät (14.-15.3.), Maailma kylässä - festivaali (26.-27.5.), Helsinki Pride 2007 - tapahtuman Yhdenvertaisuus työelämässä -seminaari (26.6.), Sateenkaaripäivä tiedekeskus Heurekassa (9.9.), Kirjamessut (26.-29.9.), Mielenterveysmessut (21.-22.10.) sekä Psykologimessut (29.-30.11.). Sosiaalifoorumissa toteutettiin kaksi yleisöluentoa, joiden aiheina olivat sukupuolen moninaisuus ja intersukupuolisuus. Tilaisuuden johdosta Setan vapaaehtoiskouluttajaa haastateltiin Helsingin Sanomiin, artikkeli ilmestyi 18.12.

Vuonna 2007 Setan koulutustoiminta otti uudeksi menetelmäksi niin sanotun. Elävä kirjaston, jossa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön kuuluvat vapaaehtoiset henkilöt toimivat kirjoina, joita yleisö saa lainata keskustelua varten. Yhdessä tiedekeskus Heureka ja Vantaan kaupunginmuseon kanssa järjestettiin Sateenkaaripäivä 9.9., jossa yleisöluentojen jälkeen pidettiin ensimmäinen seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuutta edustava Elävä kirjasto. Kirjaston toteuttamisessa tehtiin yhteistyötä Allianssin KEKS-kampanjan kanssa. Tämä yhteistyö jatkui Kirjamessuilla, jossa Elävä kirjasto toteutettiin nelipäiväisenä. Lainoja messujen aikana tehtiin yhteensä 164 kpl. Tapahtuma sai medianäkyvyyttä jopa kansainvälisesti; uutistoimisto Reutersin toimittaja haastatteli koulutussuunnittelijaa ja Setan 'kirjaa'. Liäski Elävä kirjasto huomioitiin suomalaisessa mediassa.

Yhdenvertaisuustyössä ja syrjinnän vastaisessa toiminnassa koulutuspalvelut toteutti kaksipäiväisen Anti-discrimination seminaarin (13.-14.11.) yhteistyössä Ihmisoikeusliiton, Inkerikeskuksen ja FARO:n (Suomen venäjänkielisten yhdistysten liitto) edustajien kanssa. Setan koulutussuunnittelija toimi kouluttajana tässä eurooppalaisessa koulutushankkeessa. Seminaari oli suunnattu ammattiyhdistysliikkeiden edustajille sekä kansalaisjärjestöille, jotka ovat tai haluavat tulevaisuudessa olla aktiivisesti toimimassa etnisen alkuperän, iän, vammaisuuden, uskonnon/vakaumuksen tai seksuaalisen suuntautumisen/sukupuolen moninaisuuden perusteella tapahtuvaa syrjintää vastaan. Seminaarin tavoitteena oli parantaa kansalaisyhteiskunnan toimijoiden osaamista syrjintäasioista ja lisätä toimijoiden välistä yhteistyötä.

4.2. Ammattilaisille suunnattu koulutus

Ammattilaisille suunnatut koulutukset ovat koulutuksia, joissa sosiaali- ja terveydenhoitoalan ja opetusalan ammattilaiset tai ammattiin opiskelevat kouluttautuvat seksuaalisen suuntautumisen, sukupuolen ja perhemuotojen moninaisuudesta. Koulutusten tavoitteena on lisätä alan ammattilaisten valmiuksia toimia asiakaspalvelussa lhbt-sensitiivisellä tavalla sekä lisäämällä heidän tietouttaan että tuottamalla kohtaamisia, jotka purkavat ennakkoluuloja ja stereotyyppisiä näkemyksiä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöistä.

Ammattilaisille suunnattujen koulutusten kouluttajina toimivat Setan, Transtukipisteen ja jäsenjärjestöjen työntekijät sekä vapaaehtoiset kokemuskouluttajat. Kouluttajien koulutusosaamista on kehitetty kuukausittaisissa tapaamisissa, joissa on käsitelty eri kouluttamiseen liittyviä teemoja, esimerkiksi kouluttajan roolia ja tehtäviä. Ammattilaisille suunnatun koulutuksen suunnittelussa painopisteenä oli koulutusten sisällön jatkokehittäminen. Uusia koulutusmoduuleja kehitettiin yhteistyössä kouluttajien kanssa.

Koulutustoiminta sekä Setan Sateenkaariperhetyön projekti järjestivät yhteistyössä monta koulutusta, joiden pääasiallinen aihe oli sateenkaariperheet ja niiden kohtaaminen palveluissa. Sateenkaariperhetyön projektin projektikoordinaattori on myös itsenäisesti tehnyt muutamia koulutuksia ja seminaariosallistumisia. Myös nuorisotyön puitteissa toteutettiin paljon koulutuksia, joiden organisoinnista vastasi pääosin koulutussuunnittelija. Nuorisotyön koulutustoiminnan suunnittelussa ja kysynnän kanavoimisessa tehtiin yhteistyötä nuorisotyön koordinaattorin kanssa.

Koulutustoiminnan haasteena vuonna 2007 oli sekä Setan että sen jäsenjärjestön HeSetan henkilöstövaihdoksista johtunut kouluttajien väliaikainen vaje. Kouluttajien vähyys lisäsi käytettävissä olevien kouluttajien koulutustilaisuuksia, mikä aiheutti haasteita jaksamisessa.

Ammattilaisille suunnattujen koulutusten osaksi on kehitetty oppimateriaalia, jota voi hyödyntää kouluttajien sijasta ja tukena. "Sukupuolen äärellä - intersukupuolisuus" opetus-dvd:tä on hyödynnetty Setan koulutuksissa ja sitä on myös levitetty jäsenjärjestöjen käyttöön. Keväällä 2007 käynnistyi yhdessä sateenkaariperhetyön projektin kanssa ns. sateenkaariperhe-dvd-työryhmän toiminta, joka tähtää kahden sateenkaariperheistä kertovan opetusvideon tuottamiseen. Loppuvuoteen mennessä hankkeessa oli tehty synopsis, tarkempi käsikirjoitus, saatu pienimuotoinen rahoitus (Kordelinin säätiö) ja toteutettu osa kuvauksista.

Setan vapaaehtoiskouluttajia oli myös mukana useimmissa ammatillisille suunnatuissa koulutuksissa kokemuskouluttajan roolissa. Koulutuspalautteissa kokemuskouluttajien osuus ammatillisille suunnatuissa koulutuksissa on arvioitu tärkeäksi erityisesti stereotyyppisten ja negatiivisten ennakkokäsitysten purkajana. Jokaisesta koulutustapahtumasta kerättyä palautetta on hyödynnetty kouluttajien osaamisen ja koulutussisältöjen kehittämiseen.

4.3. Vapaaehtoiskoulutus

Setan vapaaehtoisten toteuttama koulutus, jota suunnataan nuorille, on pääasiallisesti jäsenjärjestöjen vastuulla. Seta on vuoden aikana toteuttanut myös kouluvierailuja, joita paikallinen jäsenjärjestö ei ole voinut toiminnan puutteesta tai muusta käytännön esteestä toteuttaa. Vierailuja kouluissa on toteutettu 12 kpl ja kaksi kouluryhmää on vierailut Setan toimistolla.

Prometheus-leirivierailujen koordinointi on Setan vastuulla. Jäsenjärjestöjen edustajat vierailivat 54 leirillä, leirejä oli yhteensä 66 (ks. liite Tilauskoulutukset). Kaikki Seta-vierailut perustuvat vahvaan vuorovaikutteisuuteen; suurin osa vierailuajasta hyödynnetään leiriläisten kysymyksiin vastaamiseen ja keskusteluun. Setan koulustointiminta tavoitti leirivierailuillaan arviolta hiukan yli tuhat nuorta. Setan työntekijä ja vapaaehtoiskouluttaja osallistuivat Järvenpään seurakunnan nuorten leirille.

Nuorille suunnattujen moninaisuuskasvatusten ja -koulutusten tavoitteena on tarjota mahdollisuus saada perustietoa seksuaalisen suuntautumisen, sukupuolen ja perhemuotojen moninaisuudesta sekä tilaisuus oppia ja keskustella avoimesti homojen, lesbojen, bi- ja transihmisten elämästä ja voimavaroista. Kouluyhteisöissä laajempi tavoite on vähentää vähemmistöihin kohdistuvia ennakkoluuloja ja edesauttaa kouluyhteisöjen muodostumista seksuaalisen suuntautumisen, sukupuolen sekä perhemuotojen moninaisuutta arvostavaksi, kaikille nuorille turvalliseksi oppimisympäristöksi.

Vapaaehtoiskoulutuksen toiminnan suunnittelun painopiste oli uusien kouluttajien rekrytoiminen ja kouluttajaverkoston osaamisen rakentaminen sekä ylläpitäminen valtakunnallisesti. Vapaaehtoiskouluttajien osaamisen kehittämiseen panostettiin järjestämällä kaksi viikonlopun pituista peruskoulutusta kouluttajiksi haluaville ja niille kouluttajille, jotka halusivat päivittää omaa osaamistaan. Alkuvuodesta kouluttajakoulutus järjestettiin Oulussa, syksyllä koulutuspaikkana oli Tampere. Jatkokoulutusta kouluttajille järjestettiin kaksi kertaa. Molemmat täydennyskoulutukset järjestettiin Helsingissä, kevään koulutuksen teemana olivat sateenkaariperheet, syksyn koulutuksen aiheena oli hetero- ja sukupuolinormatiivisuus.

Toiminnassa on kehitetty vapaaehtoisten toteuttaman koulutuksen sisältöä yhdenmukaisemmaksi Setan perustehtävän kanssa, jolloin ilmioikeus-, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokysymyksiin on kiinnitetty erityistä huomiota. Huomiota on myös kiinnitetty siihen,

että koulutuksissa sekä seksuaalisen suuntautumisen, sukupuolen ja perhemuotojen moninaisuuden kysymykset olisivat yhtä lailla edustettuina.

4.4. Sisäinen koulutus

Setan kouluttajille ja muille toimijoille suunnatulla sisäisellä koulutustoiminnalla varmistetaan Setan ulospäin tarjoamien koulutusten ja sosiaalipalvelujen laatua ja kehitetään sitä yhä paremmaksi. Järjestön sisäisessä koulutuksessa toteutettiin vuoden aikana yhteensä 30 KSL-avusteista kurssia, jotka suunnattiin jäsenjärjestöjen jäsenille sekä Transtukupisteen asiakkaille. Näitä sisäisen koulutuksen kursseja oli yhteensä 554 h, näistä suuri osa (14 kurssia ja 335 h) Transtukupisteen piirissä.

Jäsenjärjestöille tarjottiin koulutusta sekä kouluttajien että puhelinpäivystäjien osaamisen kehittämiseksi. Keväällä puhelinpäivystäjien peruskoulutus pidettiin Jyväskylässä ja syksyllä jatkokoulutus Helsingissä. Koulutuspalvelut oli yhteistyökumppanina Sateenkaariperheet ry:n ja Sateenkaariperhetyön projektin toteuttamalla perinteisillä talvi- ja kesäleireillä.

4.5. Koulutustoiminnan tiedotus

Koulutustoiminnasta tiedotettiin sähköpostilla sähköpostilistojen ja Seta-foorumin suljetun keskustelualueen Koulutusfoorumin avulla. Koulutusfoorumi tarjosi myös luottamuksellisen keskustelutilan kouluttajille. Ulkoista tiedotusta tehtiin sähköpostilla ja www-sivuilla. Koulutustoiminnan markkinointiesite uudistettiin vuonna 2007. Koulutussuunnittelija on myös antanut haastatteluja tiedotusvälineille ja julkaissut artikkeleita.

Loppuvuodesta käynnistettiin yhteistyössä nuorisotyön kanssa "Ei homottelulle, kyllä moninaisuudelle" -vinkkivihkonen laatiminen. Vihkonen on suunnattu opettajille ja kasvattajille, jotta opetus kaikilla eri oppiasteilla ja eri aineissa saataisiin seksuaalisen suuntautumisen, sukupuolen ja perheiden moninaisuutta huomioivaksi ja arvostavaksi.

5. NUORISOTYÖ

Nuorille ja nuorille aikuisille suunnattu Setan toiminta on kaikille avointa, moninaisuutta ylläpitävää ja yksilön kasvua tukevaa. Se on valtakunnallisesti kattavaa ihmisoikeustyötä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien nuorten oikeuksien puolesta. Nuoret ovat keskeisesti mukana toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Setan nuorisotyö oli vuonna 2007 suomen- ja ruotsinkielistä.

Setan nuorisotyön toimintamuotoja vuonna 2007 olivat jäsenjärjestöjen nuorisotyön tukeminen sekä vaikuttaminen ja yhteistyö eri toimijoiden kanssa, kouluttaminen ja konsultointi, erilaisten nuorille suunnattujen tapahtumien järjestäminen ja osallistuminen muiden järjestöjen järjestämiin tapahtumiin sekä kansainvälinen yhteistyö jäsenjärjestöjen kanssa.

Nuorisotyöhön saatiin yleisavustusta opetusministeriöltä.

5.1. Jäsenjärjestöjen nuorisotyön tukeminen

Jäsenjärjestöjen nuortenryhmien vetäjille järjestettiin maaliskuussa Oulussa sekä lokakuussa Jyväskylässä koulutukset, joissa esiteltiin Setan valtakunnallinen nuorisotyö sekä perehdyttiin teorian ja käytännön harjoitusten kautta nuortenryhmän vapaaehtoisohjaajan toimikuvaan ja siihen, mitä se Setan jäsenjärjestöjen nuorisotyössä erityisesti merkitsee.

Nuorisotyön koordinaattori teki kevään ja kesän aikana jäsenjärjestökierroksen, jossa kartoitettiin alueellisten jäsenjärjestöjen tekemää nuorisotyötä, keskusteltiin niiden tukitarpeista sekä toiminnan kehittämismahdollisuuksista. Kierroksen yhteydessä koordinaattori tapasi myös ulkopuolisia nuorisotyön toimijoita joiden kanssa keskusteltiin seksuaali- ja sukupuoli vähemmistöihin kuuluvien nuorten huomioonottamisesta sekä mahdollisuuksista yhteistyöhön. Toimintavuoden aikana nuorisotyön koordinaattori vieraili nuorisotyötä tekevästä jäsenjärjestöistä Jyväskylän Setassa, Porin Setassa, Vaasan Setassa, Tampereen Setassa, Turun Seudun Setassa, Oulun Setassa, Rovaniemen Setassa, Regnbågsfyrenissä, Kainuun nuortenryhmässä ja Savon Setassa.

Heinäkuussa järjestettiin nuorisotyön koordinaattorin, Oulun Setan edustajien ja kainuulaisten nuorten yhteinen tapaaminen uuden nuortenryhmän perustamisesta Kajaaniin. Uusi, aluksi Oulun Setan siipien alle muodostettu ryhmä kokoontui syyskuusta alkaen kerran kuukaudessa ja kehittyi lyhyessä ajassa kävijämäärältään Suomen vilkkaammaksi Setan piiriin kuuluvaksi nuortenryhmäksi. Vuoden lopulla Kainuun toimijoiden parissa käynnistyi omaksi paikallisjärjestöksi järjestäytyminen.

5.2. Kansainvälinen nuorisotyö

Kansainvälistä nuorisotyötä tehtiin yhteistyössä jäsenjärjestöjen kanssa. Jäsenjärjestöjä tuettiin kansainväliseen toimintaan osallistumisessa jakamalla tietoa CIMO:n rahoitusmahdollisuuksista, välittämällä kansainvälisiä kontakteja ja tukemalla yksittäisten nuorten kansainvälistä toimintaa.

Hallituksen jäsen Riitta Räihä toimi Setan edustajana kansainvälisessä Itämeren maiden lhbti-nuorten ns. pyöressä pöydässä ja osallistui vuoden aikana neljään verkoston kokoukseen. Ensimmäinen kokous järjestettiin Setan toimistossa Helsingissä.

Seta haki syksyllä uudelleen eurooppalaisen lhbti-nuorisojärjestöön IGLYO:n jäseneksi.

Yhteistyötä Saksan Jugendnetzwerk Lambdan kanssa jatkettiin. Saksan Thüringenissä, 28.7.-5.8, Lambdan järjestämälle kansainväliselle nuorisoleirille osallistui Suomesta neljä nuorta. Seta markkinoi leiriä jäsenjärjestöjen nuortenryhmien kautta, järjesti matkat ja korvasi suomalaisille osallistujille 30 % omavastuun matkakuluista. Elokuussa kahdeksan nuorta lambdalaista kävi ryhmämatkalla Helsingissä ja kävi tutustumassa Setan tiloihin ja nuorisotyöhön.

Ian Schwarz Namibian Rainbow-järjestöstä vieraili heinäkuussa Setan toimistossa ja tutustui järjestön ja erityisesti nuorisotyön toimintaan.

Nuorisotyön koordinaattori osallistui Allianssin edustajana EU-komission Brysselissä 2-6.6. järjestämään nuorisotapahtumaan European Youth Week.

Nuorisotyön koordinaattori osallistui elokuun lopussa European Confederation of Youth Clubs:in Kyproksella järjestämään Challenging Stereotypes-seminaariin, jossa opeteltiin uusia

menetelmiä käsittelemään nuorten keskuudessa eri vähemmistöryhmiin kohdistuvia stereotyyppioita. Nuorisotyön koordinaattori veti seminaarissa työryhmän seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuolen moninaisuuteen liittyvistä ennakkoluuloista ja näiden aiheuttamista rajoitteista.

5.3. Nuorisotyön näkyvyys ja verkostoituminen

Setan nuorisotyö osallistui Suomen nuorisoyhteistyö - Allianssi ry:n järjestämiin Nuorisotyön päiviin Jyväskylässä 26-27.4. sekä Maailma kylässä-festivaalissa Helsingin Kaisaniemessä 26.-27.5. Helsinki Priden yhteydessä esiteltiin Setan nuorisotyö seminaarissa 26.6. sekä näyttelypisteellä Pride-tapahtuman puistojuhlassa Kaivopuistossa 30.6. Nuorisotyö oli myös näyttävästi esillä yhdessä ruotsinkielisen jäsenjärjestönsä Regnbågsankanin kanssa, Helsingissä 7.-8.9. järjestetyssä Finlandssvensk Föreningsfestival-tapahtumassa. Setan nuorisotyö oli tämän lisäksi näkyvästi esillä sekä suomen- ja ruotsinkielisessä mediassa nuorisotyön esittäytyessä kahdessa radiohaastattelussa, kahdessa lehtihaastattelussa ja yhdessä televisiohaastattelussa. Lisäksi nuorisotyön koordinaattori on osallistunut kouluttajana kolmeentoista Setan tilauskoulutukseen. Näistä kuusi oli Prometheus-leirejä.

Nuorisotyön koordinaattori on esiintynyt puhujana tai paneelin tai työryhmän vetäjänä useissa seminaareissa, mm. paneelikeskustelun Finlandssvensk föreningsfestival, Helsinki 7.9; Challenging Stereotypes, Limassol 26.8.-1.9; Nuoret ja sukupuolisensitiivinen kasvatus - Setlementtinuorten seminaari, Eduskuntatalo 3.10. ja Toleratio ry:n seminaari vähemmistöistä ja sananvapaudesta, Pietarsaari 15.11.

Lisäksi nuorisotyön koordinaattori on osallistunut verkostotapaamisiin, Helsingin nuorisosiainkeskuksen, CIMOn, Ålands läromedelscentralin, opiskelijajärjestö Homoglobiini ry:n (Turku), Allianssin monikulttuurisuustyön, Aids-tukikeskuksen Miesten kesken -työn, SLU:n Hyvä seura kuuluu kaikille -hankkeen ja Pro-tukipiste URHO-projektin kanssa sekä muihin seminaareihin.

6. SOSIAALIPALVELUT

6.1 Moninaiset elämäntilanteet ja tukimuodot

Setan ja sen jäsenjärjestöjen sosiaalipalvelut täydentävät julkisen ja muun kolmannen sektorin palveluja. Setan ja sen jäsenjärjestöjen sosiaalipalveluiden tunnuspiirteitä ovat ammatillisen työn ja vapaaehtoistyön yhdistäminen sekä yhteisöllisen tuen organisoiminen. Setan sosiaalipalvelut toteutuivat vuonna 2007 erityisesti Transtukipisteen ja Sateenkaariperhetyön projektin kautta. Setan sosiaalityön perustana on, että sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöiden valmiudet tunnistaa asiakaskunnassaan seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuutta ja olla avuksi identiteettiin liittyvissä erityiskysymyksissä ovat keskimäärin heikot.

Setan ja sen jäsenjärjestöjen sosiaalipalveluissa kohdataan elämäntilanteiden, identiteettien, perhemuotojen sekä sukupolvien kirjo. Palveluita käyttävät seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien ihmisten lisäksi heidän läheisensä sekä ihmiset, joilla on muunlaisia ongelmia seksuaalielämässään, identiteettimäärittelyissään tai parisuhteissaan. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien ihmisten läheiset ja omaiset jäävät usein

yksin kysymystensä kanssa, mikä voi aiheuttaa traumatisoitumista ja sosiaalisten suhteiden vaurioitumista.

Ryhmätoiminnan lisäksi tarvitaan ammatillisen työntekijän apua erilaisten kriisitilanteiden ja pitkittyneiden tai monisyisten ongelmien selvittelyssä. Kun samassa perheessä yhdistyy useampia erilaisia vähemmistötilanteisiin tai marginalisoitumisiin liittyviä ongelmia, perhe- ja verkostoterapeuttisista menetelmistä on ollut apua. Perhe- ja yhteisötyön kehittäminen oli erityisen aktiivista Transtukipisteen toiminnassa. Lisäksi Transtukipisteen toiminnassa palveluunohjaus ja lausuntojen laatiminen ovat olleet hyvin tärkeä osa sosiaalipalvelua.

6.2 Sateenkaariperhetyön projekti

Raha-automaattiyhdistyksen rahoittama projekti jatkui vilkkaana vuonna 2007. Projektin toiminnasta kerrotaan erillisessä Sateenkaariperhetyön projektin toimintakertomuksessa.

6.3 Transtukipiste

Transtukipisteen sosiaalityö, perhe- ja verkostotyö ja yhteisötyö muodostivat keskeisen osan Setan sosiaalipalveluja vuonna 2007. Transtukipisteen toiminnasta kerrotaan erillisessä Transtukipisteen toimintakertomuksessa.

LIITTEET:

Liite 1. SETAN MEDIANÄKYVYYS

Liite 2. SETAN LAUSUNNOT, KANNANOTOT JA TIEDOTTEET

Liite 3. TILAUSKOULUTUKSET